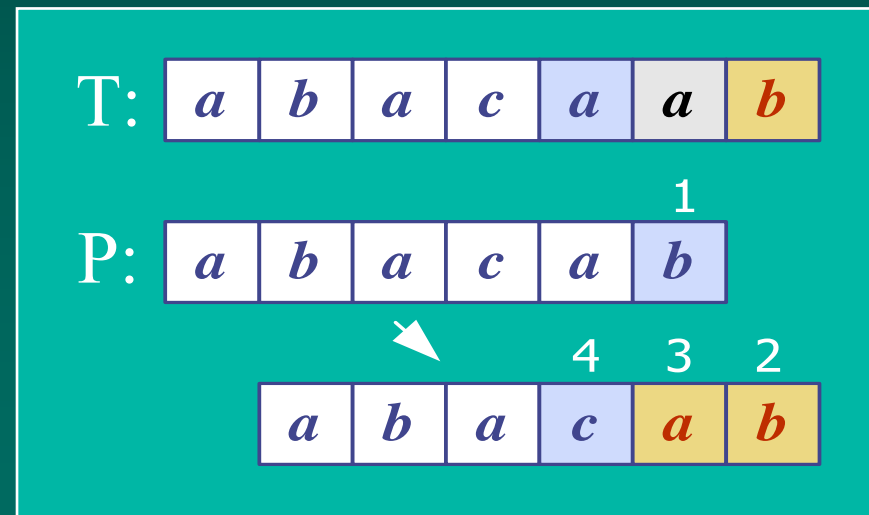

Vyhledávání řetězců (Pattern Matching)

Přehled

1. Co je vyhledávání řetězců
2. Algoritmus „hrubé síly“ (Brute-force)
3. Algoritmus Boyer-Moore
4. Knuth-Morris-Pratt algoritmus
5. Rabin-Karp algoritmus

1. Co je vyhledávání řetězců ?

❖ Definice:

– Pro daný textový řetězec T and a vzorový řetězec P , hledáme vzor P uvnitř textu

◆ T : “the rain in spain stays mainly on the plain”

◆ P : “n th”

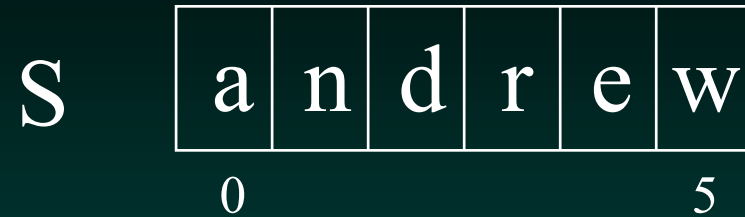
❖ Aplikace:

– textové editory, webové vyhledávače (např. Google), analýza obrazů, strukturní rozpoznávání

Základní terminologie

- ❖ Předpokládejme, že S řetězec velikosti m .
- ❖ *podřetězec* $S[i .. j]$ S je část řetězce mezi indexy i a j .
- ❖ *prefix (předpona)* S je podřetězec $S[0 .. i]$
- ❖ *suffix (přípona)* S je podřetězec $S[i .. m-1]$
  - i libovolný index mezi 0 a $m-1$

Příklad

- ❖ Podřetězec $S[1..3] == \text{"ndr"}$
- ❖ Všechny možné prefixy S:
  - "andrew", "andre", "andr", "and", "an", "a"
- ❖ Všechny možné suffixy S:
  - "andrew", "ndrew", "drew", "rew", "ew", "w"

2. Algoritmus „hrubé síly“ (Brute Force Algorithm)

- ❖ Pro každou pozici v textu T kontrolujeme zda v ní nezačíná vzor P.

P se posouvá po 1 znaku přes T

....

Brute Force v Javě

Vrací pozici, ve které začíná vzor, nebo -1

```
public static int bfMatching(String text,String template,int i){
    int j,
    int ret_val=-1;
    int n=text.length();
    boolean find=false;
    m=template.length();
    while (i<=n-m && !find) {
        j=0;
        while ((j<m) && (text.charAt(i+j)==template.charAt(j))) {
            j=j+1;
        }
        if (j==m) { ret_val=i;
                    find=true;
                }

        i=i+1;
    }
    return(ret_val);
}
```

Použití

```
public static void main(String[] args) {  
    String text="pokus pohled pohoda podpora";  
    String tmpl="po";  
    int i;  
    boolean nalezen=true;  
    i=0;  
    do { i=bfMatching(text,tmpl,i);  
        if (i>=0) System.out.println("Nalezen v pozici  
                                    i="+i);  
        else nalezen=false;  
        i=i+1;  
    } while (nalezen);  
}
```


Analýza

- ❖ Časová složitost Brute force algoritmu je $O(mn)$ – nejhorší případ
- ❖ Většina vyhledávání v běžném textu má složitost $O(m+n)$.

continued

- ❖ Brute force algoritmus je rychlý, pokud je abeceda textu „velká“
  - např. A..Z, a..z, 1..9, atd.

- ❖ Algoritmus je pomalý pro „malou“ abecedu
  - tj. 0, 1 (binární soubory, obrázkové soubory, atd.)

❖ Příklad – nejhorší případ:

- T: "aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaah"
- P: "aaah"

❖ Příklad průměrné doby vyhledávání:

- T: "a string searching example is standard"
- P: "store"

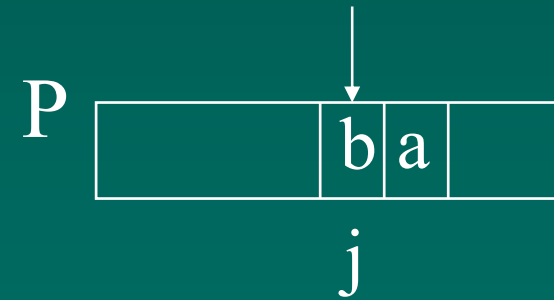
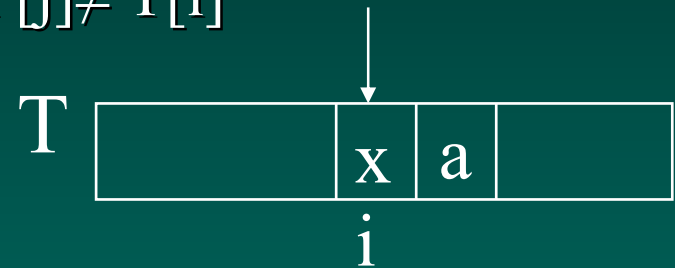
3. *Boyer-Moore Algorithmus*

- ❖ Boyer-Moore algoritmus vyhledávání je založen na
  - ❖ 1. Zrcadlovém přístupu k vyhledávání
    - hledáme P v T tak, že začínáme na konci P a postupujeme zpět k začátku

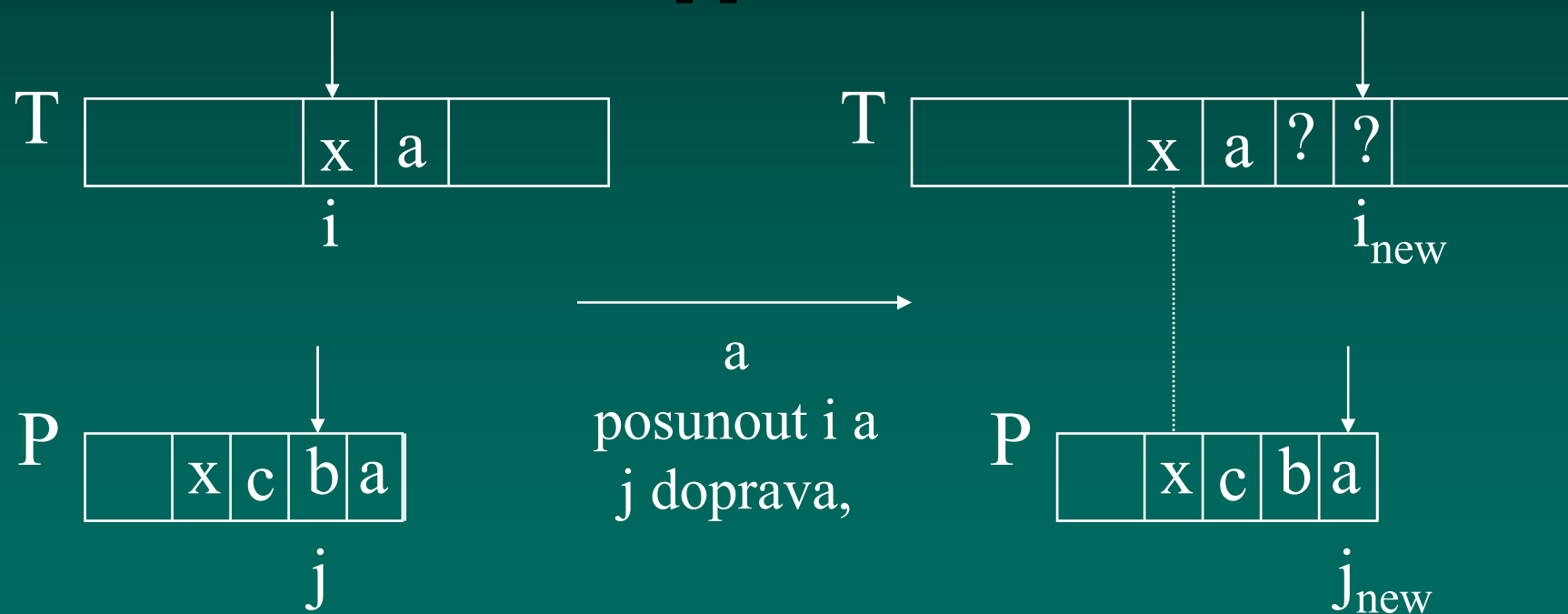
❖ 2. Přeskočením skupiny znaků, které se neshodují (pokud takové znaky existují)

- Tento případ se řeší v okamžiku kdy $P[j] \neq T[i]$
- mohou nastat celkem 3 případy.

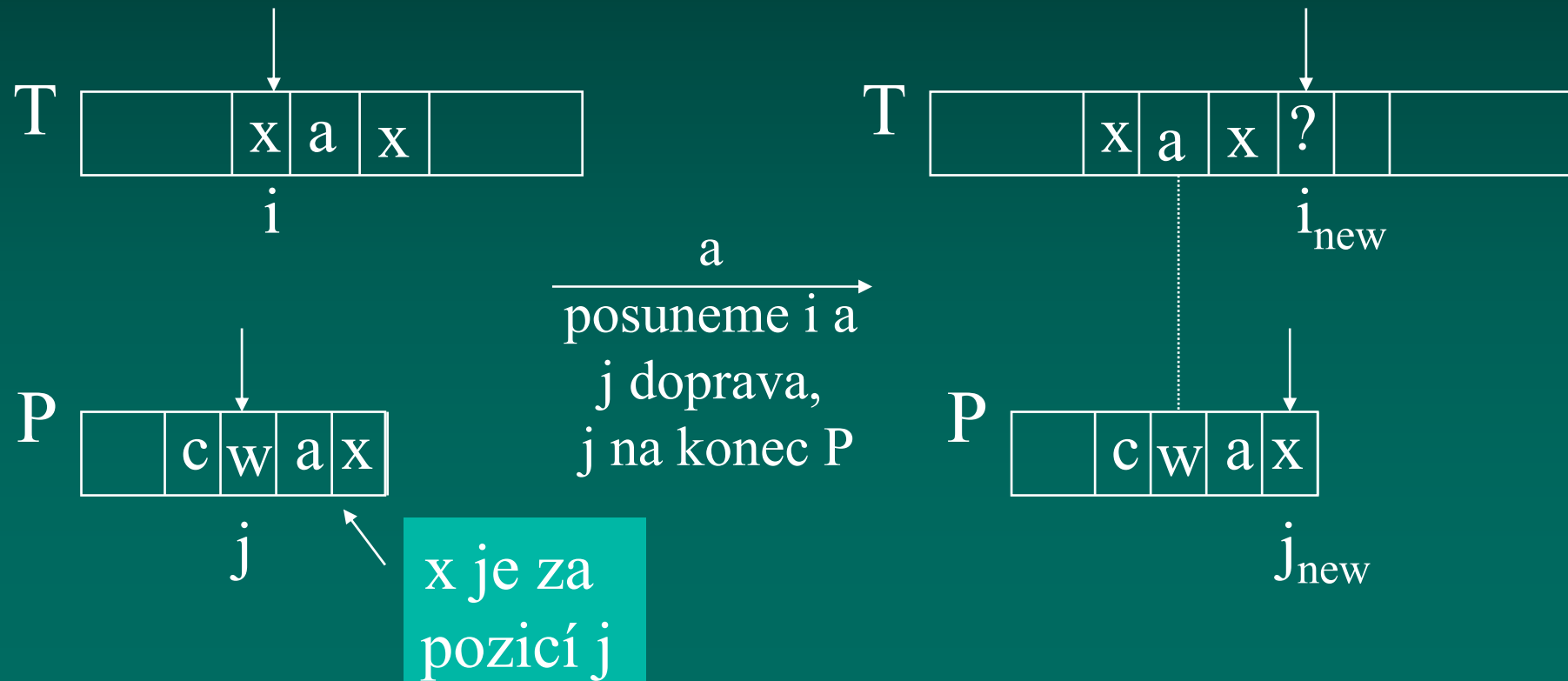
Případ 1

- ❖ Pokud P obsahuje x , pak zkusíme posunout P doprava tak, aby se poslední výskyt x dostal proti x obsaženému v $T[i]$ of x in P with $T[i]$.

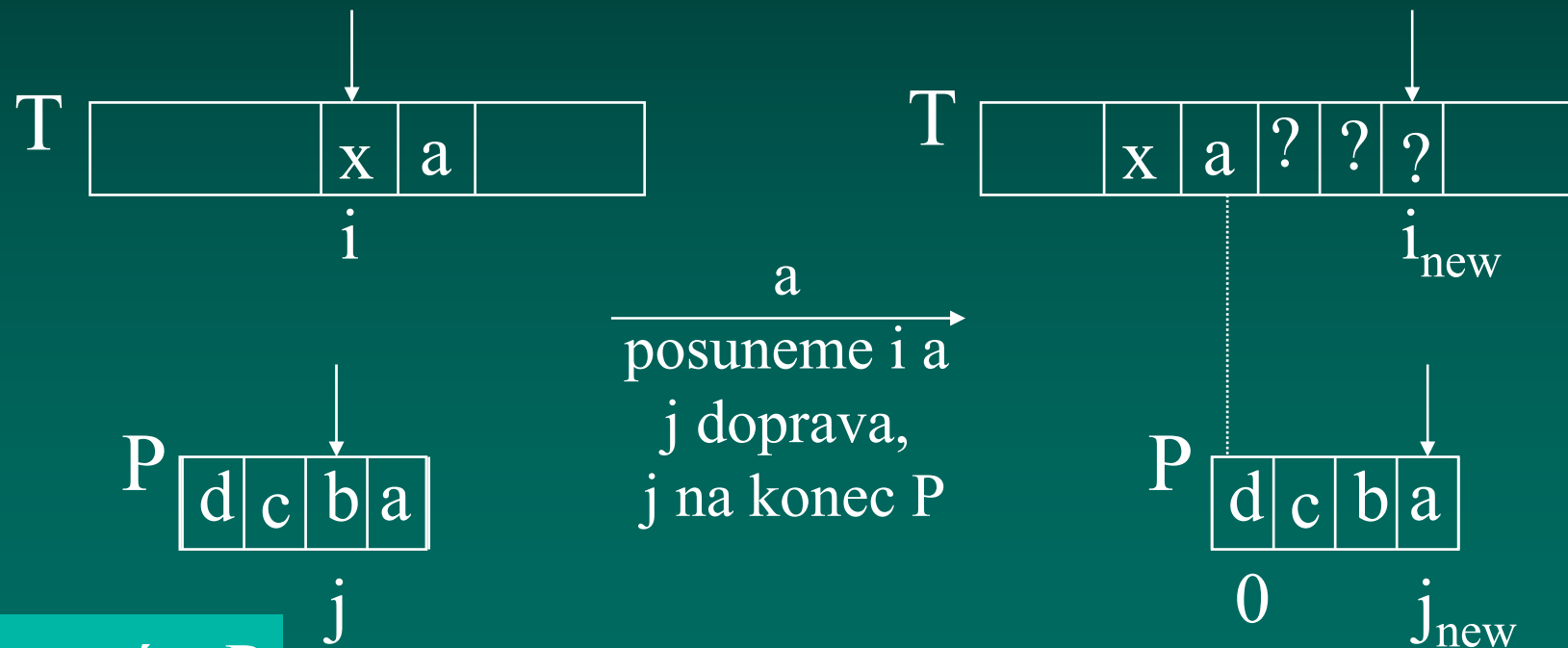
Případ 2

- ❖ P obsahuje x, ale posun doprava na poslední výskyt x není možný, pak posuneme P doprava o jeden znak k $T[i+1]$.

Případ 3

- ❖ Pokud není možné použít případ 1 a 2, pak posuneme P tak aby bylo P[0] zarovnáno s T[i+1].

x není v P

Boyer-Moore příklad (1)

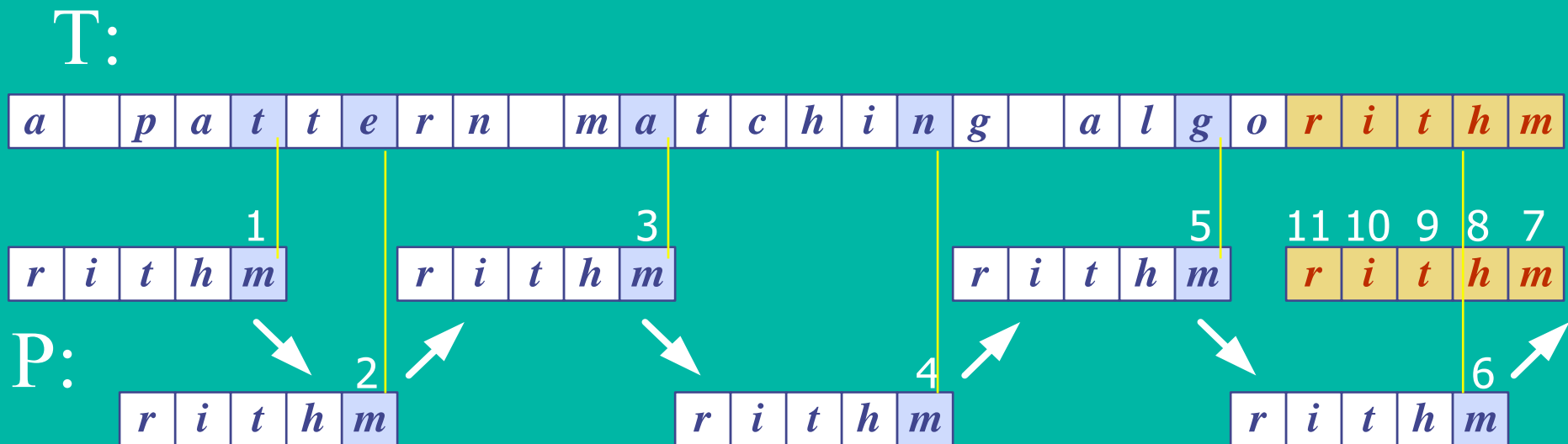
T:

a p a t t e r n m a t c h i n g a l g o r i t h m

r i t h m 1 3 5 11 10 9 8 7
r i t h m r i t h m r i t h m r i t h m

P:

r i t h m 2 4 6
r i t h m r i t h m r i t h m

Funkce Last()

- ❖ Boyer-Moore algoritmus předzpracovává vzor P a pro danou abecedu A definuje funkci $Last()$.
  - $Last()$ zobrazuje všechny znaky abecedy A do množiny celých čísel
- ❖ $Last(x)$ je definována jako : // x je znak v A
  - Největší index i pro který platí, že $P[i] == x$, nebo
  - -1 pokud žádný takový index v P neexistuje

Příklad funkce Last()

❖ $A = \{a, b, c, d\}$

❖ P: "abacab"

P	a	b	a	c	a	b
	0	1	2	3	4	5

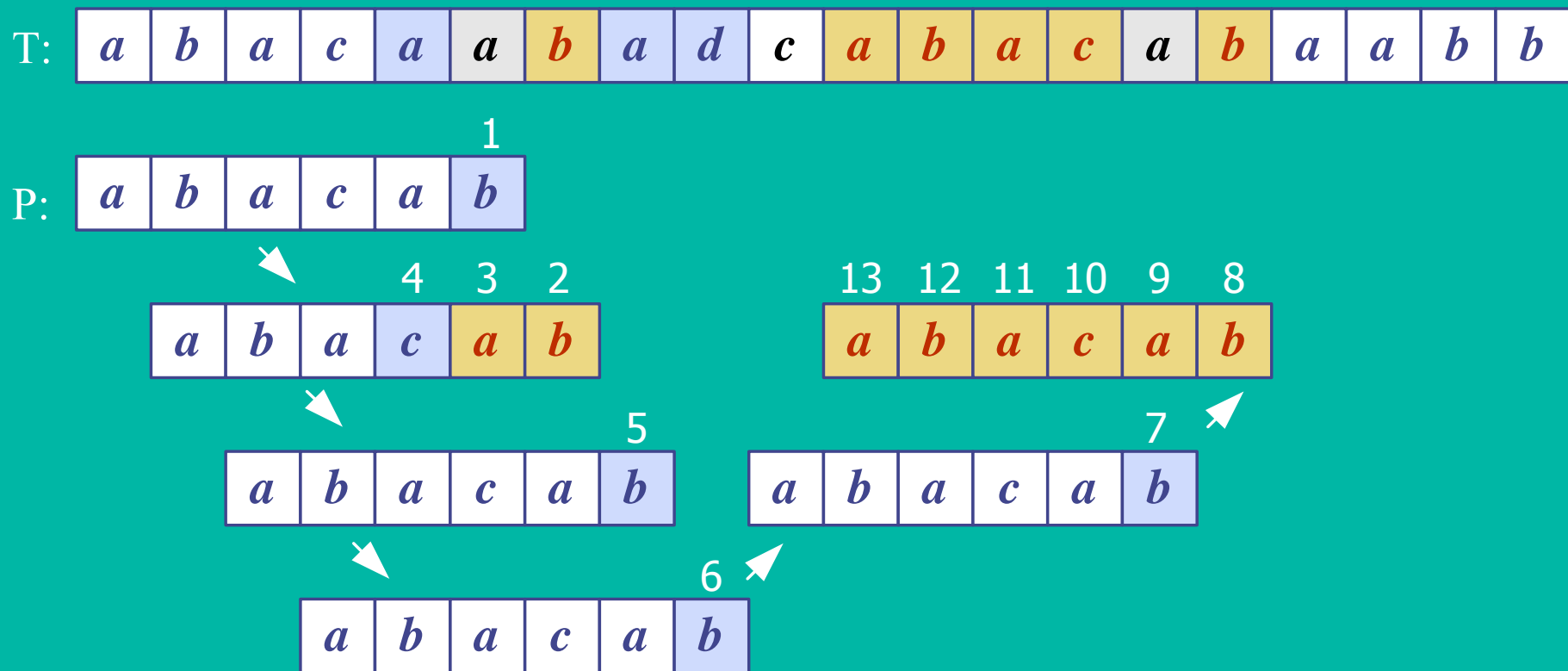

x	a	b	c	d
$Last(x)$	4	5	3	-1

Poznámka

- ❖ Last() se počítá pro každý vzor P před začátkem vyhledávání.
- ❖ Last() s obvykle uchovává jako pole (tabulka)

Boyer-Moore příklad (2)

<i>x</i>	<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>
<i>L(x)</i>	4	5	3	-1

Boyer-Moore in Javě

Vrací index ve kterém začíná vzor nebo -1

```
public static int bmMatch(String text,  
                           String pattern)  
{  
    int last[] = buildLast(pattern);  
    int n = text.length();  
    int m = pattern.length();  
    int i = m-1;  
  
    if (i > n-1)  
        return -1; // není shoda - vzor je  
                  // delší než text  
  
    :
```

```

int j = m-1;
do {
    if (pattern.charAt(j) == text.charAt(i))
        if (j == 0)
            return i; // match
        else { // zpětný průchod
            i--;
            j--;
        }
    else { // přeskočení znaků
        int lo = last[text.charAt(i)]; //last occ
        i = i + m - Math.min(j, 1+lo);
        j = m - 1;
    }
} while (i <= n-1);

return -1; // není shoda
} // konec algoritmu

```



```
public static int[] buildLast(String pattern)
/* vrací pole indexů posledního výskytu každého
   znaku ve vzoru */
{
    int last[] = new int[128]; // ASCII znaky

    for(int i=0; i < 128; i++)
        last[i] = -1; // inicializace

    for (int i = 0; i < pattern.length(); i++)
        last[pattern.charAt(i)] = i;

    return last;
} // end of buildLast()
```


Použití

```
public static void main(String args[])
{ if (args.length != 2) {
    System.out.println("Usage: java BmSearch
                        <text> <pattern>");
    System.exit(0);
}
System.out.println("Text: " + args[0]);
System.out.println("Pattern: " + args[1]);

int posn = bmMatch(args[0], args[1]);
if (posn == -1)
    System.out.println("Pattern not found");
else
    System.out.println("Pattern starts at posn "
                      + posn);
}
```

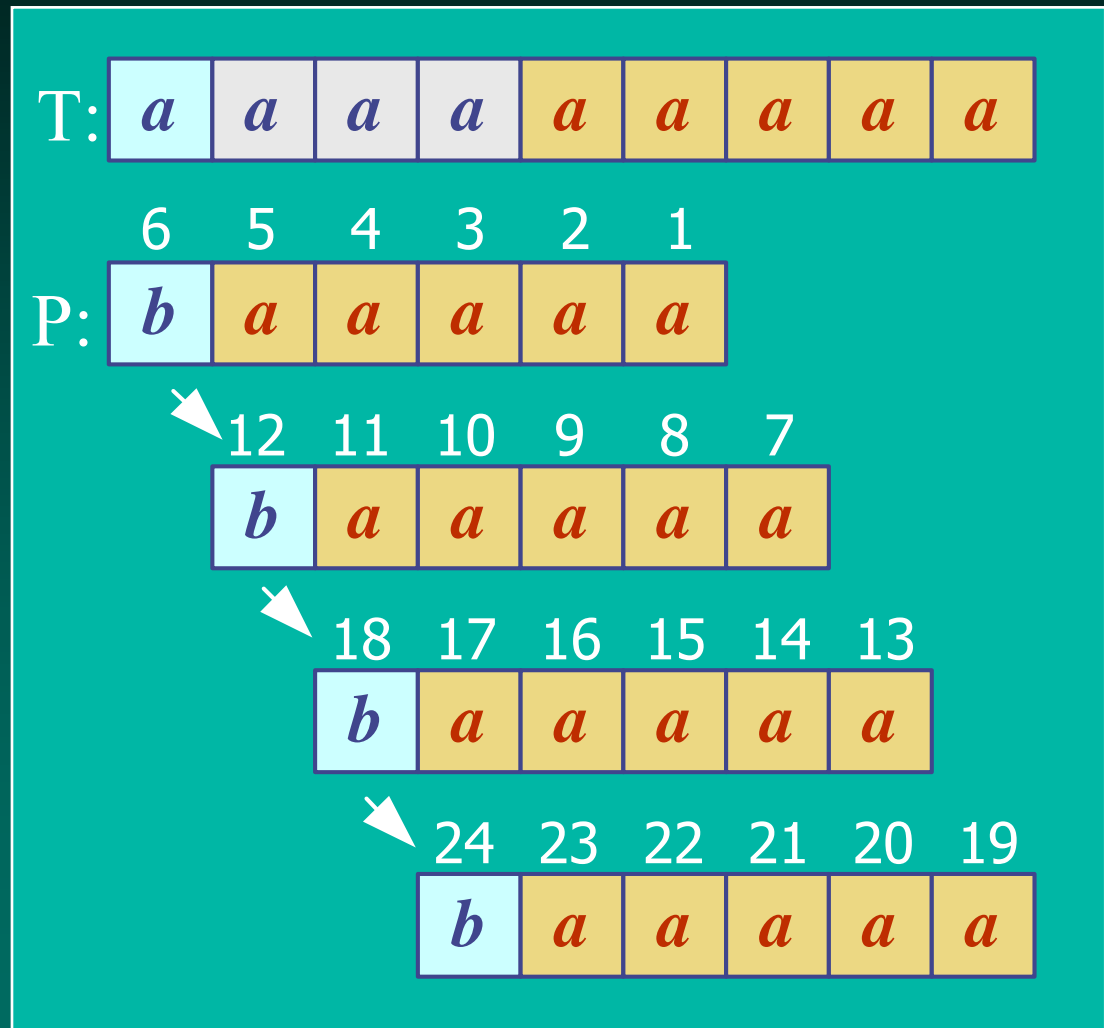
Analýza

- ❖ Časová složitost Boyer-Moore algoritmu je v nejhorším případě $O(nm + A)$
- ❖ Boyer-Moore je rychlejší pokud je abeceda (A) velká, pomalý pro malou abecedu
tj. algoritmus je vhodný pro text, špatný pro binární vstupy
- ❖ Boyer-Moore rychlejší než *brute force* v případě vyhledávání v textu.

Příklad nejhoršího případu

❖ T: "aaaaa...a"

❖ P: "baaaaa"

4. *KMP* Algoritmus

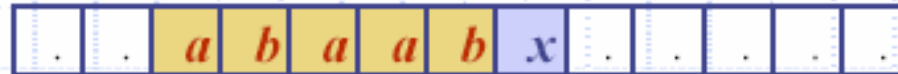
- ❖ Knuth-Morris-Pratt (KMP) algoritmus vyhledává vzor v textu *zleva do prava* (jako brute force algoritmus).
- ❖ Posun vzoru je řešen mnohem inteligentněji než v brute force algoritmu.

- ❖ Pokud se vyskytne neshoda mezi textem a vzorem P v $P[j]$, jaký je *největší možný posun* vzoru abychom se vyhnuly zbytečnému porovnávání?
- ❖ *Odpověď*: největší prefix $P[0 .. j-1]$, který je suffixem $P[1 .. j-1]$

Příklad

T:

P:

No need to repeat these comparisons

Resume comparing here

$$j = 5$$

$$j_{\text{new}} = 2$$

Příklad

$j == 5$

- ❖ Nalezneme největší prefix (start) :

"a b a a b" (P[0..j-1])

jehož suffix (end) :

"b a a b" (p[1 .. j-1])

- ❖ Odpověď: "a b"

- ❖ Nastavíme $j = 2$ // nová hodnota j

KMP chybová funkce

- ❖ KMP předzpracovává vzor, abychom našli shodu prefixů vzoru se sebou samým.
- ❖ k = pozice před neshodou ($j-1$).
- ❖ *Chybová funkce (failure function) $F(k)$* definována jako nejdelší prefix $P[0..k]$ který je také suffixem $P[1..k]$.

Příklad chybové funkce

($k == j-1$)

❖ P: "abaaba"

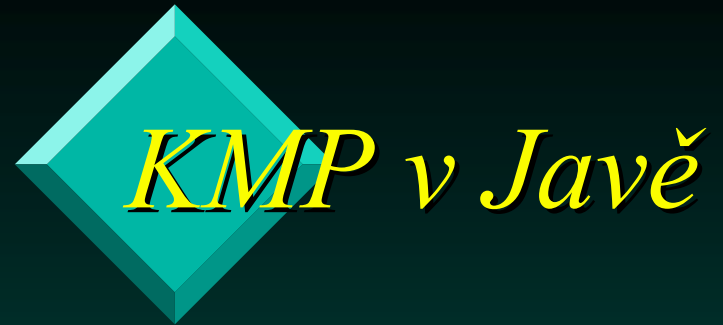
k	0	1	2	3	4	5
F(k)	0	0	1	1	2	3

F(k) velikost největšího prefixu, který je zároveň sufixem

❖ V programu je F() implementována, jako pole (popř. tabulka.)

Použití chybové funkce

- ❖ Knuth-Morris-Pratt algoritmus modifikuje brute-force algoritmus.
  - Pokud se vyskytne neshoda v $P[j]$ (i.e. $P[j] \neq T[i]$), pak
    - $k = j-1$;
    - $j = F(k)$; // získání nové hodnoty j

KMP v Javě

```
public static int kmpMatch(String text,  
                             String pattern)  
{  
    int n = text.length();  
    int m = pattern.length();  
  
    int fail[] = computeFail(pattern);  
  
    int i=0;  
    int j=0;  
    :
```



```
while (i < n) {
    if (pattern.charAt(j) == text.charAt(i)) {
        if (j == m - 1)
            return i - m + 1; // match
        i++;
        j++;
    }
    else if (j > 0)
        j = fail[j-1];
    else
        i++;
}
return -1; // no match
} // end of kmpMatch()
```



```
public static int[] computeFail(  
    String pattern)  
{  
    int fail[] = new int[pattern.length()];  
    fail[0] = 0;  
  
    int m = pattern.length();  
    int j = 0;  
    int i = 1;  
    :
```



```
while (i < m) {
    if (pattern.charAt(j) ==
        pattern.charAt(i)) { //j+1 chars match
        fail[i] = j + 1;
        i++;
        j++;
    }
    else if (j > 0) // j follows matching prefix
        j = fail[j-1];
    else { // no match
        fail[i] = 0;
        i++;
    }
}
return fail;
} // end of computeFail()
```

Použití

```
public static void main(String args[])
{ if (args.length != 2) {
    System.out.println("Usage: java KmpSearch
                        <text> <pattern>");
    System.exit(0);
}
System.out.println("Text: " + args[0]);
System.out.println("Pattern: " + args[1]);

int posn = kmpMatch(args[0], args[1]);
if (posn == -1)
    System.out.println("Pattern not found");
else
    System.out.println("Pattern starts at posn "
                      + posn);
}
```

Příklad

T:

<i>a</i>	<i>b</i>	<i>a</i>	<i>c</i>	<i>a</i>	<i>a</i>	<i>b</i>	<i>a</i>	<i>c</i>	<i>c</i>	<i>a</i>	<i>b</i>	<i>a</i>	<i>c</i>	<i>a</i>	<i>b</i>	<i>a</i>	<i>a</i>	<i>b</i>	<i>b</i>
----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------

P:

1	2	3	4	5	6
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>a</i>	<i>c</i>	<i>a</i>	<i>b</i>

7

<i>a</i>	<i>b</i>	<i>a</i>	<i>c</i>	<i>a</i>	<i>b</i>
----------	----------	----------	----------	----------	----------

8 9 10 11 12

<i>a</i>	<i>b</i>	<i>a</i>	<i>c</i>	<i>a</i>	<i>b</i>
----------	----------	----------	----------	----------	----------

13

<i>a</i>	<i>b</i>	<i>a</i>	<i>c</i>	<i>a</i>	<i>b</i>
----------	----------	----------	----------	----------	----------

14 15 16 17 18 19

<i>a</i>	<i>b</i>	<i>a</i>	<i>c</i>	<i>a</i>	<i>b</i>
----------	----------	----------	----------	----------	----------

k	0	1	2	3	4	5
$P[k]$	<i>a</i>	<i>b</i>	<i>a</i>	<i>c</i>	<i>a</i>	<i>b</i>
$F(k)$	0	0	1	0	1	2

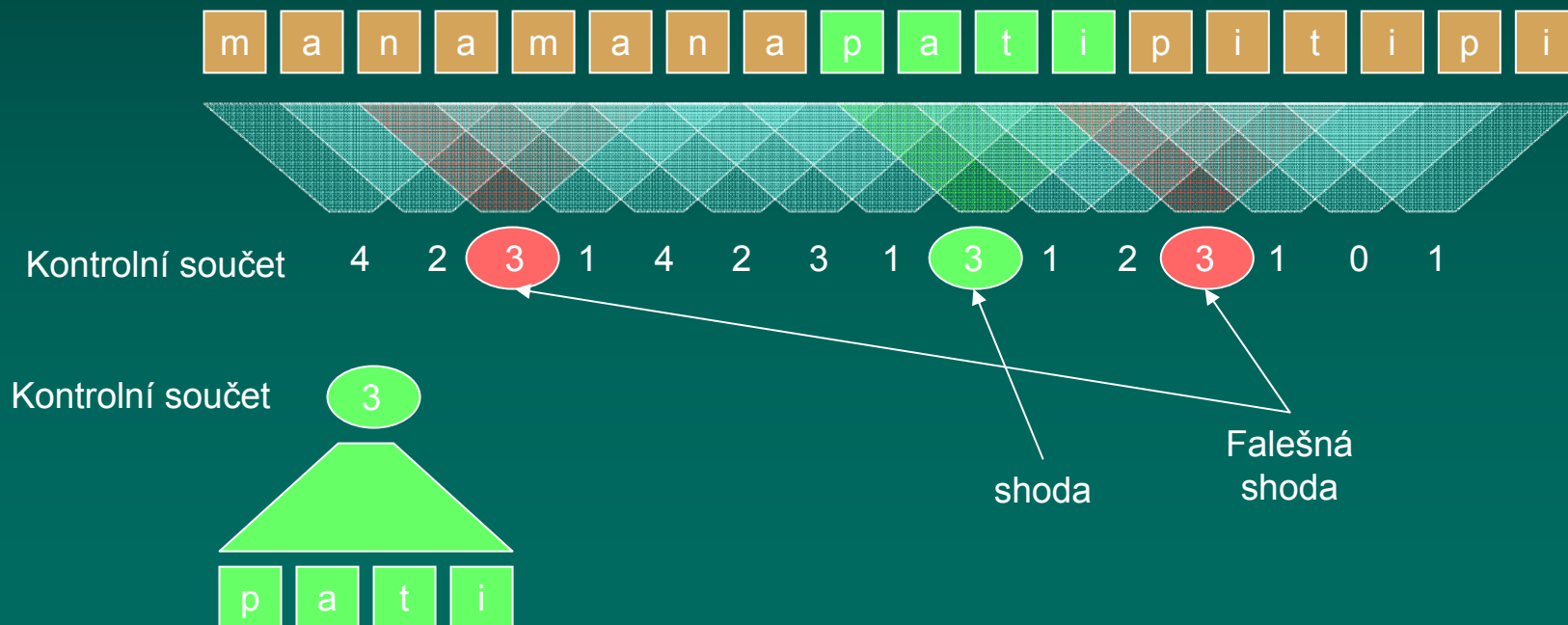
KMP výhody

- ❖ KMP běží v optimálním čase: $O(m+n)$
- ❖ Algoritmus se nikdy neposouvá zpět ve vstupním textu T
  - To činí algoritmus obzvlášť výhodný zpracování velkých souborů

Rabin-Karp Algoritmus

❖ Základní myšlenka: Vypočítat

- kontrolní součet pro vzor P (délky m) a
- kontrolní součet pro každý podřetězec řetězce T délky m
- procházet řetězcem T a porovnat kontrolní součet každého podřetězce s kontrolním součtem vzoru. Pokud dojde ke shodě vzoru provést test znak po znaku.

Rabin-Karp Algoritmus

❖ Výpočet kontrolního součtu:

– Zvolíme prvočíslo q

– Zvolíme $d = |\Sigma|$ - tj. počet všech možných znaků v použité abecedě

$$S_m(P) = \sum_{i=1}^m d^{m-i} P[i] \bmod q = P[m] + dP[m-1] + \dots + d^{m-2}P[2] + d^{m-1}P[1] \bmod q$$

❖ Příklad:

$\Sigma = \{0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9\}$

– Pak $d = 10, q = 13$

– Necht' $P = 0815$

$$S_4(0815) = (0 \cdot 1000 + 8 \cdot 100 + 1 \cdot 10 + 5 \cdot 1) \bmod 13 = 815 \bmod 13 = 9$$

Jak vypočítat kontrolní součet : Hornerovo schéma

❖ Máme vypočítat

$$S_m(P) = \sum_{i=1}^m d^{m-i} P[i] \pmod{q}$$

❖ Použitím

$$S_m(P) \equiv \sum_{i=1}^m d^{m-i} P[i] \equiv d \left(\sum_{i=1}^{m-1} d^{m-i-1} P[i] \right) + P[m] \equiv dS_{m-1}(P[1..m-1]) + P[m] \pmod{q}$$

❖ Příklad:

□ $\Sigma = \{0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9\}$

– Pak $d = 10, q = 13$

– Necht' $P = 0815$

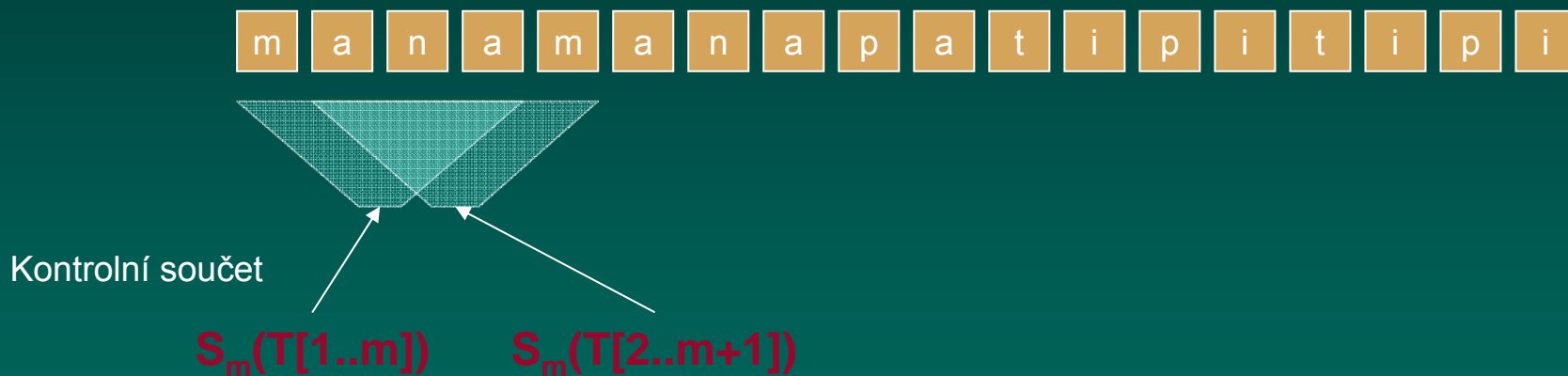
$$S_4(0815) = (((0 \cdot 10 + 8) \cdot 10) + 1) \cdot 10 + 5 \pmod{13} =$$

$$(((8 \cdot 10) + 1) \cdot 10) + 5 \pmod{13} =$$

$$(3 \cdot 10) + 5 \pmod{13} = 9$$

Jak vypočítat kontrolní součet pro text

❖ Začneme s $S_m(T[1..m])$

$$S_m((T[2..m+1])) \equiv d(S_m(T[1..m]) - d^{m-1}T[1]) + T[m+1] \pmod{q}$$

Rabin-Karp Algoritmus

Rabin-Karp-Matcher(T,P,d,q)

1. $n \leftarrow \text{length}(T)$
2. $m \leftarrow \text{length}(P)$
3. $h \leftarrow d^{m-1} \bmod q$
4. $p \leftarrow 0$
5. $t_0 \leftarrow 0$
6. for $i \leftarrow 1$ to m do
7. $p \leftarrow (d p + P[i]) \bmod q$
8. $t_0 \leftarrow (d t_0 + T[i]) \bmod q$
- od
9. for $s \leftarrow 0$ to $n-m$ do
10.   if $p = t_s$ then
11.   if $P[1..m] = T[s+1..s+m]$ then return "Pattern occurs with shift" s
- fi
12.   if $s < n-m$ then
13. $t_{s+1} \leftarrow (d(t_s - T[s+1]h) + T[s+m+1]) \bmod q$
- fi
- od

Kontrolní součet
vzoru P

Kontrolní součet
textu T[1..m]

Kontrolní součty se shodují
provádí se test shody řetězců

výpočet kontrolního součtu pro
T[s+1..s+m] s využitím
kontrolního součtu T[s..s+m-1]

Vlastnosti Rabin-Karp algoritmu

- ❖ čas běhu Rabin-Karp algoritmu je v nejhorším případě $O(m(n-m+1))$
- ❖ Pravděpodobnostní analýza
  - Pravděpodobnost falešné shody je pro náhodný vstup $1/q$
  - Předpokládaný počet falešných shod $O(n/q)$
  - Předpokládaný čas běhu Rabin-Karp algoritmu je $O(n + m(v+n/q))$
kde v je počet správných posuvů
- ❖ Pokud zvolíme $q \geq m$ a očekávaný počet posuvů je malý je předpokládaná doba běhu Rabin-Karp algoritmu $O(n+m)$.